

KỶ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 CHUYÊN
NĂM HỌC: 2022 - 2023

Sở GD&ĐT Đồng Tháp

ĐỀ CHÍNH THỨC

Môn: Ngữ Văn (Cơ sở)

Ngày thi: 15/6/2022

Thời gian: 120 phút, không kể thời gian giao đề

Câu 1. (2,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Chúng tôi, mọi người - kể cả anh, đều tưởng con bé sẽ đứng yên đó thôi. Nhưng thật lạ lùng, đến lúc ấy, tình cha con như bỗng nổi dậy trong người nó, trong lúc không ai ngờ đến thì nó bỗng kêu thét lên:

- Ba... a... a... ba!

Tiếng kêu của nó như tiếng xé, xé sự im lặng và xé cả ruột gan mọi người, nghe thật xót xa. Đó là tiếng “ba” mà nó cố đè nén trong bao nhiêu năm nay, tiếng “ba” như vỡ tung ra từ đáy lòng nó, nó vừa kêu vừa chạy xô tới, nhanh như một con sóc, nó chạy thót lên và dang hai tay ôm chặt lấy cổ ba nó. Tôi thấy làn tóc tơ sau ót nó như dựng đứng lên.

(Nguyễn Quang Sáng, Chiếc lược ngà, Ngữ văn 9, tập một, NXB Giáo dục, trang 198).

a) Nhân vật “nó” là ai? Đoạn trích kể lại sự việc gì?

b) Đoạn trích thể hiện nét đẹp gì trong tâm hồn, tính cách của nhân vật “nó”?

c) Tìm và gọi tên thành phần biệt lập trong câu “Chúng tôi, mọi người – kể cả anh, đều tưởng con bé sẽ đứng yên đó thôi”.

d) Xác định và gọi tên một biện pháp tu từ được sử dụng trong câu “Tiếng kêu của nó như tiếng xé, xé sự im lặng và xé cả ruột gan mọi người, nghe thật xót xa”.

Câu 2. (3,0 điểm)

Nhà văn Mỹ Henry David Thoreau từng viết:

Hãy sống theo niềm tin của mình, và bạn có thể xoay chuyển cả thế giới.

Viết đoạn văn nghị luận trình bày về sức mạnh của niềm tin trong cuộc sống.

Câu 3. (5,0 điểm)

*Không có kính không phải vì xe không có kính
Bom giạt bom rung kính vỡ đi rồi
Ung dung buồng lái ta ngồi,
Nhìn đất, nhìn trời, nhìn thẳng.*

[...]

*Không có kính, rồi xe không có đèn
Không có mui xe, thùng xe có xước,
Xe vẫn chạy vì miền Nam phía trước:
Chỉ cần trong xe có một trái tim.*

(Phạm Tiến Duật, trích Bài thơ về tiểu đội xe không kính, Ngữ văn 9, tập một, NXB Giáo dục, trang 131-132).

Trình bày cảm nhận của em về hai đoạn thơ trên. Từ đó, nhận xét về vẻ đẹp của tuổi trẻ Việt Nam trong thời kì kháng chiến chống Mỹ cứu nước.

Đáp án đề thi tuyển sinh lớp 10 môn Văn năm 2022 Đồng Tháp

Câu 1.

a) Nhân vật “nó” là bé Thu. Đoạn trích kể lại sự việc khi bé Thu đã nhận ba khi ông Sáu chuẩn bị quay lại chiến trường.

b) Đoạn trích thể hiện bé Thu là đứa trẻ giàu tình cảm.

c) Thành phần biệt lập phụ chú “– kể cả anh”.

d) Biện pháp nghệ thuật: so sánh: Tiếng kêu của nó như tiếng xé, xé sự im lặng và xé cả ruột gan mọi người, nghe thật xót xa.

Tác dụng: cho thấy tiếng gọi " ba!" của bé Thu đã thực sự phá vỡ bầu không khí yên lặng, lay động đến tâm can của những người xung quanh để rồi ai cũng phải ngậm ngùi, xót xa trước tình cha con cao đẹp của anh Sáu và bé Thu.

Câu 2.

Giới thiệu vấn đề: Dẫn dắt câu nói: Nhà văn Mỹ Henry David Thoreau từng viết: Hãy sống theo niềm tin của mình, và bạn có thể xoay chuyển cả thế giới.

Giải thích

- Niềm tin: sự tin tưởng, tín nhiệm vào những điều có thể làm trong cuộc sống dựa trên cơ sở hiện thực nhất định.
- Sức mạnh niềm tin trong cuộc sống là sức mạnh tinh thần, giúp con người làm được những điều mong ước, hoàn thành những dự định.

Vì sao cần có sức mạnh niềm tin trong cuộc đời?

- Cuộc sống bao gồm cả hai yếu tố vật chất lẫn tinh thần, tâm hồn và thể xác, tuy rằng vật chất quyết định ý thức nhưng ý thức, tinh thần phải thoải mái mới làm nên những điều tuyệt vời khác.
- Có niềm tin sẽ tạo ra sức mạnh để vượt qua những khó khăn, trắc trở.
- Niềm tin vào bản thân đem lại niềm tin yêu cuộc sống, yêu con người, hi vọng vào những gì tốt đẹp. Niềm tin giúp con người vững vàng, lạc quan và thành công trong cuộc sống.

Bài học hành động và liên hệ bản thân

- Em có những niềm tin vào bản thân, gia đình và xã hội như thế nào.
- Em đã và đang làm gì để thực hiện hóa niềm tin ấy.
- Liên hệ bản thân

Câu 3.

I. Mở bài: Giới thiệu về tác giả, tác phẩm

- Giới thiệu về 2 khổ thơ: hình ảnh những chiếc xe không kính:

II. Thân bài

1. Hình ảnh những chiếc xe không kính

- Hình ảnh những chiếc xe không kính được tác giả miêu tả trần trụi, chân thực

Không có kính không phải vì xe không có kính

Bom giạt bom rung kính vỡ đi rồi

-> Đó là những chiếc xe vận tải chở hàng hóa, đạn dược ra mặt trận, bị máy bay Mỹ bắn phá, kính xe vỡ hết.

- Động từ “giật”, “rung” cùng với từ “bom” được nhấn mạnh hai lần càng làm tăng sự khốc liệt của chiến tranh

=> Hai câu thơ đầu giải thích nguyên nhân đồng thời phản ánh mức độ khốc liệt của chiến tranh.

2. Ý chí chiến đấu vì miền Nam, thống nhất đất nước

- Bài thơ khép lại với bốn câu thơ thể hiện ý chí sắt đá của những người lính

- Miền Nam chính là động lực mạnh mẽ nhất, sâu xa nhất tạo nên sức mạnh phi thường của người lính cách mạng

- Với biện pháp liệt kê, điệp từ “không có” diễn tả mức độ khốc liệt ngày càng tăng của chiến trường

- Đối lập với những cái “không có” chỉ cần “có một trái tim” đã làm nổi bật sức mạnh, ý chí ngoan cường của người lính lái xe.

- Hình ảnh trái tim là một hoán dụ nghệ thuật đẹp đẽ và đầy sáng tạo, khẳng định phẩm chất cao quý của các chiến sĩ lái xe trên đường ra tiền tuyến lớn. Các anh xứng đáng với truyền thống anh hùng bất khuất của dân tộc Việt Nam; tiêu biểu cho chủ nghĩa yêu nước của thế hệ thời đánh Mỹ.

3. Vẻ đẹp của tuổi trẻ Việt Nam trong thời kì kháng chiến chống Mỹ cứu nước.

- Hình ảnh những chiếc xe không kính đã làm nổi rõ hình ảnh những chiến sĩ lái xe ở Trường Sơn. Thiếu đi những điều kiện, phương tiện vật chất tối thiểu lại là một cơ hội để người lính lái xe bộc lộ những phẩm chất cao đẹp, sức mạnh tinh thần lớn lao của họ, đặc biệt là lòng dũng cảm, tinh thần bất chấp gian khổ khó khăn.

- Khổ thơ cuối đã hoàn thiện vẻ đẹp của người lính, đó là lòng yêu nước, ý chí chiến đấu giải phóng miền Nam. Giờ đây những chiếc xe không chỉ mất kính mà lại không đèn, không mui, thùng xe có xước. Chiếc xe đã biến dạng hoàn toàn. Sự gian khổ nơi chiến trường ngày càng nâng lên gấp bội lần nhưng không thể làm chùn bước những đoàn xe nối đuôi nhau ngày đêm tiến về phía trước. Bất chấp hiểm nguy, những chiếc xe vẫn lao lên phía trước với một lí do: “Chỉ cần trong xe có một trái tim”.

II. Kết bài.

- Nét đẹp, duyên dáng, giàu sức gợi trong thơ của Phạm Tiến Duật
- Gợi nên bài học cho thanh niên hiện nay về tình thần yêu nước, dũng cảm, quyết tâm chiến đấu vì độc lập, tự do của Tổ quốc; dù sống trong gian khổ vẫn luôn lạc quan, yêu đời.